

2011-03-08

Dnr 43-2010:268

Beslut

efter riktad tillsyn inom området skolpliktsbevakning i den fristående skolan Josua kristna skola i Västerviks kommun

Stiftelsen Josua
Josua Kristna Center
Järnväggsgatan 10
594 30 Gamleby
info@josua.se

Riktad tillsyn inom området skolpliktsbevakning i den fristående skolan Josua kristna skola i Västerviks kommun

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens riktade tillsyn inom området skolpliktsbevakning syftar till att säkerställa skolpliktiga barns rätt till utbildning. Skolinspektionen ska bedöma om kommunen och skolor belägna i kommunen uppfyller författningarnas krav med avseende på skolpliktsbevakning.

Om en skolpliktig elev i en skola utanför det offentliga skolväsendet för barn och ungdom är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak ska huvudmannen för skolan, enligt skollagen, anmäla förhållandet till barnets hemkommun. Huvudmannen och skolan har ett eget ansvar att bevaka att elever som tagits emot får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Huvudmannen och skolan måste då elev är frånvarande utan giltig orsak utan oskäligt dröjsmål utreda/undersöka vad frånvaron beror på och sätta in lämpliga åtgärder så att eleven får föreskriven utbildning. Om åtgärderna inte leder till att eleven fullgör sin skolplikt och frånvaron är stor ska huvudmannen anmäla detta till hemkommunen. Kommunen ska pröva om barnet ska åläggas skolgång där. Huvudmannen för en fristående skola ska även snarast till skolpliktig elevs hemkommun lämna uppgift om när elev börjar eller slutar vid skolan.

Skolan har en nedskriven rutin för närvarokontroll och hur man ska gå vidare vid upprepad ogiltig frånvaro. Där finns beskrivet hur man ska utreda frånvaron och att huvudmannen ska anmäla till kommunen när elev är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak. Skolinspektionen har vid tillsynen av Josua kristna skola funnit brister i denna rutin samt brister i hur skolan tagit sitt ansvar för att utreda och åtgärda elevers ogiltiga frånvaro. Vidare brister huvudmannen i sin anmälningsskyldighet till kommunen för elever som har hög ogiltig frånvaro.

Rektor och lärarna anger att man hittills kommit tillrätta med samtliga elever som haft hög frånvaro även om det ibland tagit lång tid. Vid tillsynen gav skolan exempel på anpassning av undervisningen som till exempel ett individuellt schema för en kortare tid, stöd av specialpedagog eller annan lärare. Det har visat sig att kamratstöd har varit viktigt för att frånvarande elever ska motiveras att komma tillbaka till skolan. Skolan anser att orsaker till ogiltig frånvaro ofta har koppling till förhållanden utanför skolan men skolrelaterade orsaker har också förekommit.

Skolinspektionen har i tillsynen av Josua kristna skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Huvudmannen för Josua kristna skola har inte fullgjort sin anmälningsskyldighet till elevs hemkommun när skolpliktig elev varit frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak. (3 kap. 14 § skollagen)

Skolinspektionen har i tillsynen av Josua kristna skola identifierat följande förbättringsområden som bör åtgärdas:

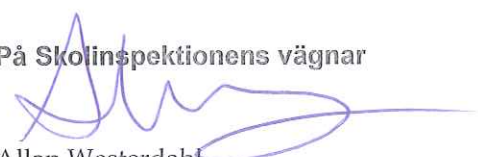
- Skolan behöver förbättra sina rutiner för att ta reda på orsaker till elevers frånvaro. (9 kap. 1 § samt 3 kap. 14 § skollagen).
- Skolan behöver förbättra sina rutiner för att åtgärda ogiltig frånvaro. (9 kap. 1 § samt 3 kap. 14 § skollagen)

Bedömningar redovisas i bilaga 2.

Huvudman och rektor har ansvar för att bristerna åtgärdas. Huvudmannen ska lämna redovisning till Skolinspektionen senast den 1 juni 2011.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit projektledare Jonas Nygren, undervisningsråden Elisabeth Fogelberg och Malin Lundquist.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl

Enhetschef

Marie-Louise Hultman

Utredare/Föredragande

Kopia till:

Västerviks kommun

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Bilaga 2 Beskrivning och bedömningar för Josua kristna skola

Allmänt om den riktade tillsynen

I den riktade tillsynen undersöker Skolinspektionen ett avgränsat område i ett begränsat antal kommuner och skolor. Målet med denna riktade tillsyn är att bedöma om kommuner och huvudmän för fristående skolor samt skolor belägna i kommunerna uppfyller författningarnas krav med avseende på skolpliktsbevakning. Syftet med detta är att säkerställa alla skolpliktiga barns rätt till utbildning.

Bestämmelser om skolpliktsbevakning finns i skollagen. Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram till dess.

Målet med denna riktade tillsyn är att bedöma om kommuner och huvudmän för fristående skolor samt skolor belägna i kommunerna uppfyller författningarnas krav med avseende på skolpliktsbevakning. Syftet med detta är att säkerställa alla skolpliktiga barns rätt till utbildning.

De frågeställningar som ska besvaras inom ramen för den riktade tillsynen är följande.

- Har kommunen fungerande rutiner för bevakning av att alla skolpliktiga barn som ska vara folkbokförda i kommunen är skolplacerade eller får sin utbildning på annat föreskrivet sätt?
- Har kommunen och skolorna fungerande rutiner för frånvarorapportering?
- Fullgör huvudmannen för de fristående skolorna sin anmälningsskyldighet till hemkommunen när skolpliktig elev i de fristående skolorna är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak?
- Lämnar huvudmannen för de fristående skolorna snarast uppgift till elevens hemkommun när skolpliktig elev börjar eller slutar vid skolan?
- Har skolorna fungerande rutiner för att ta reda på orsaken till att eleven är frånvarande och för att kunna åtgärda den frånvaro som inte beror på att eleven är sjuk eller har annat giltigt skäl att utebli?
- Vilka strategier tillämpar skolorna för att få eleven att åter delta i undervisningen?

Josua kristna skola ingår i Skolinspektionens riktade tillsyn inom området skolpliktsbevakning. Skolan besöktes den 7 november 2010 av Marie-Louise Hultman och Malin Lundquist. Den riktade tillsynen omfattar 50 skolor och 28 kommuner. Tillsynen kommer att resultera i dels en övergripande rapport, dels ett beslut med bedömningar för respektive huvudman och skola där Skolinspektionen bland annat tar ställning till om skolförfattningarnas krav uppfylls.

Underlaget för Skolinspektionens bedömningar är dokument från huvudmannen och skolan samt den information som Skolinspektionen samlat in vid intervjuer och samtal

med representanter för huvudmannen samt rektor och representanter för personalen vid skolan.

Företrädare för huvudmannen och rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i detta beslut.

Beskrivning och bedömningar för Josua kristna skola

Huvudman för skolan är stiftelsen Josua med organisationsnummer 833600-5544.

Verksamheten vid Josua kristna skola startade läsåret 1993/94 och omfattar förskoleklass och årskurserna 1–9. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94.

Alla elever är folkbokförda i Västerviks kommun.

Josua kristna skola ligger centralt i Gamleby och har innevarande läsår 43 elever som är uppdelade i två enheter F–4 med 20 elever och 5–9 med 23 elever.

Josua kristna skola har visst samarbete med den kommunala grundskolan i Gamleby. Skolan hyr lokaler för undervisningen i idrott och hälsa samt hem- och konsumentkunskap. Eleverna får också sin undervisning i trä- och metallslöjd av en lärare på den kommunala skolan.

Rektor har arbetat på skolan sedan skolans start och varit rektor sen 1997.

Har skolan fungerande rutiner för frånvarorapportering?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls

Författningshänvisning:

3 kap. 14 § skollagen, 9 kap. 1 § skollagen

Beskrivning och motivering:

Skolan har en nedskriven rutin för frånvarorapportering som innebär att frånvaron manuellt registreras på en klasslista av den lärare som har klassen första lektionen på dagen. Klassföreståndarna stämmer vid förmiddagsrasten av listorna med den redovisning av sjukanmälda elever som finns i personalrummet. Dessa listor förvaras sen hos klassföreståndaren och lämnas till rektor varje månad eller i vissa fall vid slutet av varje termin. Om en ämneslärare upptäcker att någon eller några elever har frånvaro i ett enskilt ämne följs det upp och dokumenteras av berörd lärare. Hittills har detta sätt att registrera frånvaron fungerat. Skolinspektionen vill ändå påtala den risk som finns med att dokumentationen enbart är samlat hos enskilda lärare och i vissa fall inte arkiveras hos rektor mer än i slutet av varje termin.

Fullgör huvudmannen för de fristående skolorna sin anmälningsskyldighet till hemkommunen när skolpliktig elev i de fristående skolorna är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak?

Bedömning:

Huvudmannen för Josua kristna skola har inte fullgjort sin anmälningsskyldighet till elevs hemkommun när skolpliktig elev varit frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak.

Författningshänvisning:

3 kap. 14 § skollagen

Beskrivning och motivering:

Rektorn på Josua kristna skola är medveten om anmälningsskyldigheten gentemot kommunen och den finns också angiven i skolans rutin för skolpliktsbevakning. Men vid tillsynen framkom exempel på elever som haft omfattande frånvaro under långa perioder utan att detta anmälts till kommunen. Även om skolan anser att man på ett lämpligt sätt arbetar med att åtgärda frånvaron och motivera eleven att återgå till undervisningen är man ändå skyldig att rapportera stor ogiltig frånvaro till elevens hemkommun. I nuläget är det för samtliga elever lika med Västerviks kommun.

3 kap. 14 § skollagen anger inte precis när anmälningsskyldigheten inträder. Huvudmannen och skolan har ett eget ansvar att bevaka att elever som tagits emot får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Huvudmannen och skolan måste då elev är frånvarande utan giltig orsak, utan oskäligt dröjsmål utreda/undersöka vad frånvaron beror på och sätta in lämpliga åtgärder så att eleven får föreskriven utbildning. Om åtgärderna inte leder till att eleven fullgör sin skolplikt och frånvaron är stor ska huvudmannen anmäla detta till hemkommunen. Huvudman måste göra en egen bedömning av när frånvaron är så stor att en anmälan behöver ske. Huvudmannen kan dock inte vänta hur länge som helst innan en sådan anmälan sker. I nya skollagen anges att uppgift ska lämnas snarast till hemkommunen om elev utan giltig orsak är frånvarande i betydande utsträckning.

Lämnar huvudmannen snarast uppgift till elevens hemkommun när skolpliktig elev börjar eller slutar vid skolan?**Bedömning:**

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls

Författningshänvisning:

9 kap. 15 § skollagen

Beskrivning och motivering:

Skolan skickar varje månad aktuella elevlistor till Västerviks kommun. När elever byter skola inom kommunen sker en direkt kontakt på rektorsnivå. När elever flyttar till annan kommun tar rektor kontakt med den mottagande skolan och kommunen.

Har skolan fungerande rutiner för att ta reda på orsaken till att eleven är frånvarande?**Bedömning:**

Skolans rutiner för att ta reda på orsaker till elevers frånvaro behöver förbättras.

Författningshänvisning:

9 kap. 1 § samt 3 kap. 14 § skollagen

Beskrivning och motivering:

I skolans skriftliga rutin för närvarokontroll och skolpliktsbevakning framgår hur arbetet med att ta reda på orsaker till frånvaro ska utredas. Först tar klassföreståndaren kontakt med föräldrarna för samtal. I nästa steg tar skolans elevvårdsteam upp problemet. Ett åtgärdsprogram ska upprättas. För en elev väntade skolan i två månader innan den ogiltiga frånvaron började utredas. I denna rutin framgår inte tydligt att det är skolan som har ansvar för att utreda orsakerna till elevers frånvaro. I stället poängteras vårdnadshavarnas skyldighet att vidta åtgärder och se till att eleven fullgör sin skolplikt. Denna utgångspunkt, att vårdnadshavarna har ansvaret för elevens närvaro, poängterade också rektor och huvudman vid intervjun. Skolinspektionen vill påtala att ansvaret för att ta reda på varför en elev har ogiltig frånvaro alltid ligger på skolan i samverkan med vårdnadshavarna. Denna utgångspunkt behöver tydliggöras i skolans rutin och arbetssätt.

Har skolan fungerande rutiner för att kunna åtgärda den frånvaro som inte beror på att eleven är sjuk eller har annat giltigt skäl att utebli?**Bedömning:**

Skolans rutiner för att åtgärda ogiltig frånvaro behöver förbättras.

Författningshänvisning:

9 kap. 1 § samt 3 kap. 14 § skollagen

Beskrivning och motivering:

Vid tillsynen anger rektor och de intervjuade lärarna att skolan kommit tillrätta med den ogiltiga frånvaron som funnits på skolan. Vid tillsynen fanns inga elever med hög ogiltig frånvaro. Man ger olika exempel på hur man i tidigare fall anpassat undervisningen såsom individuellt utformade scheman, stöd av specialpedagog eller annan lärare. Det har dock förekommit att elever periodvis haft hög ogiltig frånvaro, ibland under lång tid, där orsakerna enligt rektorn kan antas ha varit förhållanden utanför skolan men där Skolinspektionen bedömer att skolan varit alltför passiv i sina åtgärder och mer väntat på att vårdnadshavarna, sociala myndigheter eller BUP till exempel, ska vidta åtgärder som gör att eleven återgår till undervisningen.

Skolinspektionen vill framhålla skolans ovillkorliga ansvar att vidta nödvändiga åtgärder så att eleven får sin rätt till undervisning tillgodosedd genom att ta ett aktivt ansvar för samverkan med vårdnadshavare eller sociala myndigheter. Av skolans rutin för skolplikt och närvaro, samt utifrån intervjuerna vid tillsynstillfället, framgår att detta ansvar för närvarande i huvudsak ligger på vårdnadshavarna.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver förbättra sina rutiner med att åtgärda ogiltig frånvaro.